

Verbod op fokken van nertszen

Na tien jaar politieke discussie stemt de senaat volgende week vrijwel zeker in met een nertszenfokverbod. Dierenleed speelt daarbij geen rol.

Van onze verslaggever

AMSTERDAM De nertszenhouderij, de florerendste agrarische bedrijfstak in Nederland, wordt per 2024 verboden. Geen enkele agrarische sector heeft al zo lang onafgebroken goede jaren. Over de afgelopen vijf jaar was de jaarwinst van een gemiddeld bedrijf 4 ton, en volgens minister Kamp van Economisch Zaken is het nu nog meer. Maar volgende week maakt de Eerste Kamer daar op termijn een einde aan.

Na meer dan tien jaar politieke discussie lijkt een initiatiefwet van SP en PvdA om het houden van nertszen te verbieden, te kunnen rekenen op een meerderheid. Dat bleek dinsdagavond tijdens een debat. De stemming vindt volgende week plaats, maar PvdA, SP, PVV, D66, GroenLinks en Partij voor de Dieren zullen dan voor stemmen. De enige die het verbod nog kan tegenhouden is minister Kamp. Maar de kans dat die zijn handtekening onder de wet zal weigeren, is gering.

Met het verbod verdwijnt een sector met een omzet van rond 360 miljoen en een export van rond 300 miljoen euro. Er werken 1.200 personen op 160 bedrijven. De schade door het opheffen van deze sector is door de Wageningen Universiteit becijferd op 651 miljoen euro. Alleen Denemarken en China produceren (veel) meer nertszen dan Nederland.

Ethisch argument

Het verbod wordt niet uitgevaardigd vanwege het aangedane dierenleed. 'Als dat zo was', zegt onderzoeker Willy Baltussen van de Wageningen Universiteit, 'zouden de ondernemers de kans

krijgen om de omstandigheden waaronder ze hun dieren houden, te verbeteren. Maar dat is niet het geval. Het argument is dat het wel ethisch is om een dier te houden voor zijn vlees, maar niet voor zijn pels.'

Dat andere landen gaarne bereid zullen zijn de Nederlandse productie over te nemen, bleek de voorstanders van het verbod dinsdagavond niet te deren. Henk van Gerven, die namens de SP in de Eerste Kamer optrad, als indiener van het wetsontwerp, wees erop dat andere landen het Nederlandse voorbeeld kunnen volgen. Zo ging dat volgens hem ook met het verbod op honden- en kattenbont, vossenbont en zeehondenbont.

Econoom Baltussen ziet dat anders. Denemarken vertoont volgens hem geen spoor van verbodsbereidheid. Landen als Polen en de Baltische staten zijn dolblij als zij de winstgevende pelsdierhouderij kunnen aantrekken. Onder normale omstandigheden, zegt Baltussen, is het bijna onmogelijk om zo maar een nertszensector op te zetten. Cruciale factor is het voer. Dat wordt vervaardigd uit visafval. In Nederland zijn drie fabrieken die om de dag vers voer naar de fokkers brengen. Zo'n infrastructuur heb je niet snel opgezet, zegt Baltussen. 'Vandaar ook dat de prijs voor deze pelzen jarenlang hoog kan blijven zonder dat andere landen massaal in de productie stappen.' Het Nederlands verbod biedt Polen en Baltië een buitenkansje.

Schadevergoeding

De organisatie van de nertszenfokkers,

de Nederlandse Federatie Edelpelsdierfokkerijen (NFE), is woedend. Volgens secretaris Wim Verhagen is het de ondernemers onmogelijk hun investeringen nog te gelde te maken. Vorige pogingen tot een nertszenfokverbod strandden nog op het ontbreken van een schadevergoeding, maar nu is dat kennelijk geen bezwaar meer.

Verhagen: 'Deze overheid denkt dat het voldoende is om ons tien jaar de tijd te geven. Maar dan moet de sector wel in zijn geheel blijven draaien zoals hij nu is, dus dan mag er niemand stoppen. En dan moeten de rendementen ook blijven zoals ze nu zijn, en daarover is geen enkele zekerheid.' De eerste slachtoffers, zegt hij, zijn de oudere ondernemers die op het punt staan met pensioen te gaan. 'Hun bedrijf is in één klap onverkoopbaar geworden. Dat is een drama.'

Zij zullen als eersten naar de rechter gaan, zegt Verhagen. Maar hij bereidt ook een procesgang voor bij het Europese Hof, met een beroep op het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens. 'Wat hier gebeurt, is een onteigening. Dat mag, maar dan moet er worden gecompenseerd', zegt hij.

Verhagen denkt ook dat de Europese Unie de wet nog kan blokkeren als de zogenoemde uitvoeringsmaatregelen door Brussel moeten worden goedgekeurd.

1.200

personen zijn werkzaam in de nertszenhouderij in Nederland